

Safiyya bint 'Abd al-Muttalib

Innehåll

- Hennes härstamning
- Hennes uppväxt
- Hennes äktenskap
- Hennes islam och hijra
- Hennes sorg över sin bror Hamza
- Safiyyas roll i slaget vid Khandaq
- Hennes dygder
- Hennes död

Safiyya bint 'Abd al-Muttalib var profetens faster, följeslayerska, poet och mor till profetens lärjunge al-Zubayr ibn al-'Awwam. Hon var helsyster till Allahs lejon och martyrernas ledare Hamza ibn 'Abd al-Muttalib. Hon var en av Qurayshs ädla kvinnor, med hög börd och stark, inflytelserik personlighet.

Hennes härstamning

- **Namn:** Safiyya bint 'Abd al-Muttalib ibn Hashim ibn 'Abd Manaf ibn Qusayy ibn Kilab ibn Murra ibn Ka'b ibn Lu'ayy ibn Ghalib ibn Fihr ibn Malik ibn al-Nadr ibn Kinana ibn Khuzayma ibn Mudrika ibn Ilyas ibn Mudar ibn Nizar ibn Ma'd ibn 'Adnan.

- **Fader:** 'Abd al-Muttalib ibn Hashim, profetens farfar.
- **Moder:** Hala bint Wahib (eller: bint Ahyab, eller bint Wahb ibn 'Abd Manaf ibn Zuhra ibn Kilab).
- **Helsyskon:** Hamza, al-Muqawwim, Hajl.
- **Halvsyskon:** Abu Talib, 'Abd Allah (profetens far), al-Zubayr ibn 'Abd al-Muttalib, al-'Abbas, Abu Lahab, 'Atika, Umayma, Arwa.

Hennes uppväxt

Safiyya föddes i Mekka, som dotter till en av Qurayshs främsta ledare, omkring 53 år före hijra. När 'Abd al-Muttalib kände att döden närmade sig samlade han sina döttrar och sade: **"Gråt över mig så att jag hör vad ni säger innan jag dör."**

Safiyya reciterade då:

Jag hölls vaken av en gråtares röst i natten över en man som ligger på den hårda marken. Då rann mina tårar nedför kinden som pärlor som faller från ett band. Över en ädel man, fri från svek, vars dygder överträffar slavarnas. Över den givmilde Shayba, högt upphöjd, din far, godhetens arvtagare.

Safiyya var poet och skrev även en elegi över sin bror al-Zubayr ibn 'Abd al-Muttalib:

Jag gråter Zubayr, den ädle, när han dör, om du någonsin gråtit över en generös man. Om jorden hade spottat ut honom, hade jag inte klandrat den, eller om den blivit ödmjuk och bar. Jag hade tänkt lämna de döda och inte följa dem med klagan, men jag kunde inte bära sorgen över hans förlust.

Hennes äktenskap

Safiyya gifte sig först med **al-Harith ibn Harb ibn Umayya**, bror till Abu Sufyan. Hon fick sonen Safi (eller al-Safiya').

Efter al-Hariths död gifte hon sig med **al-'Awwam ibn Khuwaylid**, bror till Khadija. Med honom fick hon:

- al-Zubayr
- al-Sa'ib
- 'Abd al-Ka'ba
- Umm Habib

När al-'Awwam dödades i Fijar-kriget uppfostrade hon sin son al-Zubayr med hård disciplin för att göra honom stark och modig. När hennes svåger Nawfal ibn Khuwaylid kritiserade henne för hårdheten svarade hon med en dikt:

Den som säger att jag hatar honom har ljugit, Jag slår honom bara för att han ska bli fast och modig, så att han besestrar arméer och tar byte, och inte gömmer undan sin rikedom.

Hennes islam och hijra

Safiyya antog islam och svor trohetseden till profeten — detta är alla lärda överens om.

'A'isha berättar att när versen *"Och varna dina närmaste släktingar"* uppenbarades, stod profeten på Safa och sade:

"O Fatima, dotter av Muhammad! O Safiyya, dotter av 'Abd al-Muttalib! O Banu 'Abd al-Muttalib! Jag äger inget inför Gud för er del. Be mig om vad ni vill av min egendom."

Safiyya migrerade till Medina tillsammans med sin son al-Zubayr, och enligt vissa även med sin bror Hamza. al-Dhahabi säger: **"Hon var bland de tidiga emigranterna."**

Hon deltog i alla profetens slag och händelser. Hon var med vid Khaybar, där profeten gav henne fyrtio wasq av skörden.

Hennes sorg över sin bror Hamza

I slaget vid Uhud bar Safiyya vatten, gav de törstiga att dricka, lagade bågar och vässade pilar. När Hamza dödades och stympades sade profeten till al-Zubayr: **"Hindra henne, så att hon inte ser vad som gjorts med hennes bror."**

När al-Zubayr berättade det för henne sade hon: **"Jag har hört att min bror stympats, och det är litet i Guds väg. Jag är nöjd och kommer att vara tålmodig."**

Profeten lät henne då gå in och se honom. Hon bad över honom. Profeten sade sedan: **"Om det inte vore för att Safiyya skulle sörja, skulle jag låta**

Hamza ligga tills han uppstod ur rovdjurens magar och fåglarnas krävor.”

Hon skrev en sorgedikt över honom:

O du som frågar Uhuds folk av oro, Abus döttrar, kunniga och erfarna, den kunnige sade: Hamza har gått bort, Guds sändebuds hjälpare, den bästa hjälparen. Den sanne Gudens Herre kallade honom, till en paradisglädje där han lever lycklig.

Safiyyas roll i slaget vid Khandaq

Under Khandaq (år 5 AH) var männen ute vid skyttegravan med profeten. Kvinnor, barn och äldre hade tagit skydd i **Fari'**, Hassan ibn Thabits fästning. Safiyya såg en man från Banu Qurayza smyga runt fästningen. Judarna hade brutit sitt avtal och anslutit sig till fienderna.

Om han upptäckte kvinnorna och barnen skulle ingen kunna rädda dem. Safiyya bad Hassan att gå ner och döda honom, men han sade: **”Må Gud förlåta dig, dotter av 'Abd al-Muttalib — jag är inte den som gör sådant.”**

Safiyya gick då själv ner, tog en påle och slog ihjäl mannen. Sedan sade hon till Hassan: **”Gå ner och ta hans vapen som byte.”** Han svarade: **”Jag har ingen lust till hans byte, dotter av 'Abd al-Muttalib.”**

Hennes dygder

Safiyya var en av dem som återgav hadither från profeten.

Tretton män som deltagit i Badr brukade besöka henne, alla maharim till henne:

- Profeten Muhammad, hennes brorson
- Hamza, hennes bror
- 'Ali ibn Abi Talib, hennes brorson
- Ja'far ibn Abi Talib, hennes brorson
- al-Zubayr ibn al-'Awwam, hennes son
- al-Sa'ib ibn al-'Awwam, hennes son
- Othman ibn 'Affan, hennes systerson
- Abu Sabra ibn Abi Ruhm, hennes systerson (Barra)
- Abu Salama ibn 'Abd al-Asad, hennes systerson (Barra)
- 'Abd Allah ibn Jahsh, hennes systerson (Umayma)
- Tulayb ibn Omayr, hennes systerson (Umayma)
- Qudama ibn Maz'un, svärson till hennes son al-Zubayr

- Rabi'ā ibn Aktham, hennes måg

Hennes död

Profeten dog under hennes livstid, och hon sörjde honom djupt. Hon skrev en elegi:

Min själ är fylld av sorg, jag ligger som berövad, vaken om natten som den drabbade. Av bekymmer och smärta som hållit mig vaken, om jag ändå kunde dricka dem i en enda klunk. När de sade: "Sändebudet har gått bort," drabbade honom den förutbestämda döden.

Omar ibn al-Khattab gav henne ett årligt bidrag på 6 000 dirham. Hon dog under hans kalifat år **20 AH**, vid 73 års ålder, och begravdes i al-Baqi'. Vissa säger att hon dog under Othmans tid.

Källor

- *Sirat Safiyya bint 'Abd al-Muttalib*, Jamil Ibrahim Habib
- Ibn Sa'd: *al-Tabaqat al-Kubra*
- *Sahabiyyat hawla al-Rasul*
- Ibn Hazm: *Jamhara Ansab al-'Arab*
- al-Zubayri: *Nasab Quraysh*
- Ibn Hajar: *al-Isaba*
- al-Tabari: *Tarikh al-Rusul wa-l-Muluk*